

Ad secundam, optandum foret Religiosum hunc apud suos in societate non versari, sed in aliquo Monasterio, vel saltem in Ecclesiastica aliquam Communitatem se recepisse, ibique expectasse, dum negotium conficeretur. Sed ejus consanguinei, qui eum apud se manentem alere possunt, ei forsitan fati, ut alibi vivat, suppeditare non possunt. Præterea fit verosimillimum fore, ut ille Receptionem benevolentem non inveniat, quoad se plene cumulateque purgaverit. Neque vero teneri creditur ad aliquod Ordinem sui Monasterium, cum tam graves injurias tulerit, redire. Quod si ille nonnullorum gravium Virorum auctoritate & gratia apud suos Superiores usus non amplius habeat, quod ex eorum auctoritate sibi timeat, parere debet, si ad Religionem regredi jubeatur, quia nempe quoad ille ad alium Ordinem gradum fecerit, ejus Ordinis membrum est, in quo Professionem emisit, semperque proinde ejusdem Ordinis Superioribus, nisi peculiaris aliqua ratio eundem exemerit, obedire tenetur.

Ad tertiam, quamvis quatuor mensium spatium Congregationis an. 1694. Religiosis concessum, ut ad alium Ordinem transiret, de tempore, quo liberi fuerint, vel nullo impediendo oblatulo transferri poterint, intelligi vel accipi posse videatur; quia tamen ad inferiorem non spectat, præsertim cum nulla necessitas adest, Superioris sui legem, siquidem aliqua difficultas occurrerit, interpretari; est proinde rationi consonum, Religiosum hunc, negotio absolute confecto, ad summum Pontificem confugere, vel ut novum Breve, quo ad alium Ordinem migrare sibi liceat, obtineat, vel ut declarandum curet, se gratia Decreto an. 1694. concessa frui posse.

Denique cum Generalis adeo indigne atque acerbè hunc Religiosum acceperit, ut ad propriam vitam tuendam a Conventu recedere cogere; Religiosus ipse ea, quibus opus habeat, a Conventu petere potest, eademque Conventus præbere debet, quia quidem ut præbeat, tenentur Judices jubere, si forte renuerit. Ita Rebuffus in *Constitut. de Sen. provis. n. 104. 106. & 107. Decimus casus*, inquit, est in sermo litigante de statu suo contra Dominum, ut eidem provideri debeat; & cum in hoc regno non habeamus servos, ideo hoc decisio ad Monachos & alios Religiosos, atque ad filiosfamilias extenditur; cum equiparentur, ut supra dixi. Deinde vero idem Auctor aperius loquitur; distinguit enim inter Religiosum, qui ob propriam Monasterii utilitatem Superiori suo litem intemat, eumque, qui ob proprium bonum, & in causa sibi peculiariter litigat.

In primo casu pronuntiat, ex Jure Casp. ex parte sua, de accusat. oportere, ut Monasterium impensis omnibus satisfaciatur; Undecimus casus est in Canonico Regulari litigante contra suum Superiorem, quia ipse, cum nihil habeat, interim lite pendente, alime petirat; ideo per modum provisionis provideri eis debet de alimentis, idem videtur juris esse in omni Religioso, intelligi, si Religiosus pro utilitate Monasterii accusaret, vel reformationem Monasterii peteret.

In secundo casu contendit Rebuffus Religiosum petere posse, ut substantiæ suæ propicietur, & tunc quidem Judicem ei, quod petit, concedere debere, facta hypothesei de proprio Prelato Religiosum merito queri: *Sensu si propriam causam sequeretur; nam si tunc non habeat, unde vivat, & licet se valde injuriatum, nunc major cautela est, quod supplicet sibi de expensis provideri, & Judex non negabit, ut firmat Dominus de Rota, & Bollamvera; nam solent interdum Abbates, & Superiores Religiosorum ultra modum in Religiosos scribere, ideo compellunt eos ad appellandum; unde interim, pendente appellatione, debet Judex eis Religiosis providere, sicut Pater filii.*

Navarrus in suo secundo Commentario quoad Regulares num. 65. ab hac sententia non est alienus, dum de Religioso injuria ejecto ita statuit: *Adde septimo, quod potest etiam, si iniuste ejiciatur e Monasterio, petere futura alimenta ei debita a suo Monasterio, secundum Innocentium, & omnes.* Id autem ad Religiosum, de quo agitur, accommodari potest; quamvis enim e Conventu directe ejectus non fuerit, asserti tamen potest, eum a Superioribus, a quibus adeo indigne habitus est, & Monasterio excedere coactum fuisse; atque illi quidem eum expulsi censentur; atque ita Conventus in ea, qua ille premitur, indigentia eidem necessaria denegare non debet.

Igitur ad tria, quæ decisa sunt, capita redigitur omnis questio; ut I. Religiosus, quippe qui in carcerem injuria coniectus fuerit, jure optimo sibi consulere, ac fugere poterit; II. cum jam abierit, tanquam Apostata spectandus non sit; III. Monasterium, e quo egressus est, eidem, quoad litem perdaraverit, alimenta suppeditare teneatur.

Decisum in Sorbona die 4. Augusti an. 1700. G. Fromageau. Du Mas, De Blanger, Bourret.

CASUS XXIV.

Adolescens, qui multo ære alieno gravatus Religionis nomen dat.

- 1. Qui perniciosus est humana societate, Monasterium ingredi, ac Religionem profiteri potest, quamvis ære alieno valde laboret, cum nempe solvendo non est.
2. Distinguedum est inter debitoris personam, & bona, quæ possidet, vel possidere potest; hæc creditoribus obligatur, nec ab eo in illorum dampnum disponi possunt; ac suis ipsi persona libera est.

QUÆSITUM.

Adolescens, cujus uterque parens in vivis est, ad liberum tria millia, quæ non ab uno eodemque mutatas est, ac alienum in humana societate contraxit. Funesta experientia edoctus se in societate proprie salutis vacare non posse, Patrem ac Matrem rogavit, ut suis creditoribus satisfacerent; renerunt illi & quidem durissime. Quia porro futurum prævidet, ut solvere omnino nequeat nisi post suorum parentum mortem, aut nisi matrimonium contrahat, a quo tamen se alienum sentit, novitque præterea mundum sibi fæbrosam, ac perniciosum esse, in ejus defendendi proposito jampridem firmatus ab idoneo Directore, cui statum suum alæ plenissimum, in quo Creditorum suorum causa versatur, ingenue significavit; ad Doctores accedit, eosque rogat, ut sibi declarent, an possit, nulla suorum Creditorum ratione habita, nec de solutione ipsi præstanda sollicitus Regularem statum amplecti, ad quem se valde propensum intelligit, quemque salutis suæ necessarium judicat?

RESPONSIO.

Consilium Conscientiæ subscriptum putat. Adolescentem hunc, solvendo summam, quam debet, in presentia imparem, & ut est vero simillimum, ne ad longum quidem tempus parem futurum in Religionem ingredi, ejusque Professionem edere posse; quippe qui in hoc rerum statu, & in presentibus circumstantiis perinde spectandus est, ac si nihil deberet. Ita Navarrus Comment. 1. n. 8. de Regularib. Pelizarius tom. 1. tract. 2. c. 4. n. 46. & Sanchez lib. 4. moral. c. 19. qui complures in eadem sententiam Auctores laudant. Prohibent sane Bullæ Sixti V. n. 71. & Clementis VIII. n. 83. ne multo ære alieno obstricti in Religionem admittantur; sed eæ Bullæ non spectant ad eam facti speciem, qua in manibus est; prima Professionem nullam declarat, altera priorem hanc Bullam temperat, atque ejusmodi Professiones tantummodo prohibet.

Præterea apparet, adolescentem, si diutius in mundo consistat, in salutis tempore certo discernere versari. Hæc altera ratio priori addita debet eum magis magisque ad mundum quantoque relinquendum determinare, ut saltem suam in solitudine tutam reddat. Debitoris persona ipsa, inquit Div. Thomas 2. 2. q. 182. ad 3. non ea ratione Creditoribus obligatur, qua bona, quæ possidet; persona quippe libera est; cum debitor solvendo non est, de propria persona, prout voluerit, disponere potest, nec ipsa captivi more potest retineri; pecunia, quanta quantæ est, libertatis, qua privaretur debitor, qui, cum non possit, solvere cogere, pretium non exæquat: Propter pecuniam autem personam liberi hominis servare jura civilia non obligatur; sed solum res, quia persona liberi hominis superat omnem estimationem pecunie; unde licite potest exhibere res suas Religionem intrare, nec tenetur in saeculo remanere, ut proceat, unde debitor solvatur; quod tunc accipiendum, cum debitor prævidet fore, ut solvere nequeat nisi longo post tempore, vel quin gravi periculo se se exponat.

Denique animadvertendum dignum est, adolescentem non uni tantum ære alieno obstrictum esse, sed pluribus, quod proinde minus dampni patientur, id amittentes, quod sibi debetur, quam pateretur unus ex universis summa jactura. Quomodo omnibus ponderatis, non apparet, adolescentem, postquam nullum, sed frustra, non movit lapidem, ut ad se ære alieno liberandum parentes adduceret, posse suam in Religionem ingressum retardare, si ad familiam, quam eligit, a Deo vocati censentur. Id unum ei restat, ut ante Professionem ad parentes mittat vehementes gravæque litteras, quibus eos obtestetur, ut solvant, quod debet.

Decisum Parisiis hæc die 27. Novembris an. 1697. G. Fromageau.

CASUS XXV.

Religiosus Parochus, qui nec Novitiatum, nec Professionem edidit.

- 1. Qui Canonici Regularis habitum sumpsit, sui que Ordinis Parochiam possedit, absque Novitiatu, aut Professione, Religiosus non est.
2. Potest in Parochia habiturus esse, etiamque omnia obire munia, siquidem Episcopus eum idoneum existimaverit.

QUÆSITUM.

Joannes Judæus, Parisiis natus, cum ea in Urbe studiorum suorum curriculum confecisset, in Diocesi R. . . . Prioratum animarum curam habentem ex resignatione suscepit, ejusque possessionem inivit; tum ut turbas, quæ oriri poterant, evitaret, & in suis provisionibus insertam clausulam excecqueret, se contulit ad Abbatem L. . . . a qua pendet Beneficium, ut a Religiosis tribus, Communitatem componentibus Ordinis habitum postulari. Et habitum concessit Prior, absque Novitiatu, & Professionis loco subjectionis Actum petiit, quod scilicet declaratur, Beneficium, quod ipsi confertur, a sancti L. . . . Prioratu pendere. Id habet Actus Prioris Augusti die 28. datus, quo ille pronuntiat, testaturque Dominum Judæum nulla Probatione functum esse, nec in ullo Ordinis Domicilio commoratum, nec omnino profectum. Ejus Actus vi multorum annorum spatio Beneficio deservit, quod deinde ejusdem Familii Religionem Professo resignavit.

Post hæc resignationem dictus Joannes Judæus Parisios, patriam suam rediit, ubi semper habitatus fuit Parochia Sancti E. . . . non sine facultate Missam celebrandi, conciones habendi, & Fidelium Confessiones audiendi, annuente Archiepiscopo. Deinde cum aliis Parochia Concessariis ad novum examen accessit, Doctoribus interrogantibus fatiscit, paritque mandato, quo monebatur, ne amplius Confessiones exciperet; sed cum interditi causam scire cuperet, respondit Parochus nullam aliam causam sibi imotescere, quam declarationem Archiepiscopo factam, eum Religiosum esse. Falsa est autem ea declaratio, quoniam nec vota sibi edidit, nec ulli Monasterio adscriptus fuit; cum in loco, in quo habitum sumpsit, instituta est reformatio, non est appellatus, nullus ejus occurrit Actus in publicis codicibus, vel in Prioratu, ubi habitum suscepit, archivio; id quod testatur Reformatorem Superior declaratione diei 26. Augusti proxime elapsi, a Decano Rurali districtus ejusdem Familii firmata. Prior Clausuralis, qui præcessit, asserit dictum Judæum non aliam Professionem edidisse, quam subjectionis Actum, quem sibi præstitit; sibi quidem perquam fore, si eum Actum exhibere possit; sed cum nullus in ea Familia Codex existeret, se nihil aliud producere posse præter declarationem, quam a Decano Rurali, in cujus ille districtu versatur, firmatam accepit. Id porro, nihilque præterea dictus Judæus proferre potest ad probandum, se, ut Regulare Beneficium possiderit, non proinde Religiosum esse, cum nec Novitiatum, nec Professionem ediderit; dictus est tamen edidisse, quia Regularem Canoniorum habitum sumpsit, & Regulare ejus Beneficium erat; sed Prior, qui eam Familiam per annos triginta & amplius administravit, in sua declaratione laudat hoc mendacium evertit. His positis.

Queritur ex Sorbone Doctoribus, an credi dicique possit, eum, qui consultit, esse veri nominis Religiosum, & ejusmodi censendus sit?

RESPONSIO.

Consilium Conscientiæ subscriptum putat, Joannem Judæum vere ac proprie Religiosum non esse, nec ejusmodi esse censendum. Etenim I. non apparet eum in Probatione stetitisse, quæ conditio ad Religionis essentiam pertinet, ut statuit Tridentina Synodus sess. 25. c. 15. de Regular. in hæc verba: *In quacunque Religione Profectio non fiat ante decimum sextum annum; nec qui minore tempore, quam per annum post susceptum habitum in probatione steterit, ad Professionem admittatur.* Alter factam Professionem Synodus nullam declarat: *Profectio autem ante facta sit nulla, nullamque obligationem inducat.* II. Esto dictus Joannes Judæus Novitiatum ediderit, eum tamen Professionem emisisse non constat, videlicet in manu Superioris legitimi in ejus Ordinis Monasterio, cujus ipsum Religiosum esse contenditur, vota pronuntiasse.

Opponi potest, non temere credi, eum, cum Canonici Regularis habitum a Priore Sancti L. . . . accepit, ad suam Parochiam missum esse, ut ibi Novitiatum perageret, ac deinde Professionem edidisset. Sed respondetur, Actum, quem ejus temporis Prior sua subscriptione firmavit, satis ostendere, eum nec in Probatione stetit, nec vero profectum fuisse, nullamque aliam Actum existeri præter eum, quo factus

est, Beneficium, quo per annos plures potius est, a dicto Prioratu Sancti L. . . . pendere; quod argumento non est, eum veri nominis Religiosum esse.

Detulit ille quidem Religiosum habitum; verum non habitum Religiosum facit, sed votum in legitimi superioris manu emissum, inquit Clemens III. in cap. Porrectum, de Regularib. Monachum non facit habitus, sed Profectio Regularis, ex qua a convertendo votum emittitur, & recipitur ab Abbate. Possedit etiam multorum annorum spatio Regulare Beneficium; sed ne id quidem ad Religiosi rationem sufficit. At enim tacita saltem Profectio in eo locum habuit, ac proinde Religiosus quodammodo censendus est; verum ii ipsi, qui vel post Tridentinum Concilium tacitas Professiones admittunt, Novitiatum extitisse volant, qui quidem in presentia facti specie non occurrunt. Præterea in Galliis ex Professionis tacite non recipiuntur, ut proinde quocumque Religiosi hominis actus, quascumque functiones in Monasterio quis ediderit, & quamvis ille Religiosum habitum ad vicennium, atque adeo tricennium gestaverit, nisi suam ipse Professionem propria manu scriptam subscriptamque producerit, Religiosus minime censetur. Molinensis Constitutio artic. 55. mandat, ut Religiosa Profectio expressa sit, & e scripto, ac per litteras recipiatur, non autem per testes; id quod Juris concinit idem statuenti: *Conscriptam, roboratamque faciant Professionem, post quam scripturam non sinantur relabi ad prævaricationis audaciam.* Consuli super hæc re possunt Auctores nostri Galli, ac præsertim Brodeau in Louet lit. C. §. 8. num. 40.

Ex his omnibus concludimus, Joannem Judæum cum Religione, cujus habitum detulit, nihil obligationis contraxisse, quamvis per annos bene multos Regulare Beneficium possiderit; eundemque propterea liberum esse, & ejusmodi, ut Ordinum suorum functiones obire possit, ut obicit, ex quo est in Parochia Sancti E. . . . siquidem Archiepiscopus eum idoneum judicaverit.

Decisum in Sorbona hæc die 1. Septembris an. 1696. G. Fromageau.

CASUS XXVI.

Religiosus non reformatus, qui a reformatis pensionem percipit.

- 1. Religiosus non reformatus auct. Monachales sedes in duplici Monasterio tenere non potest.
2. In eo residere debet, ubi Professionem emisit, ubique Officio interesse.
3. Ex eo egredi nequit, ut in aliud se conferat, nisi iussu de causis, & ex legitima auctoritate.

QUÆSITUM.

Veteranus Religiosus non reformatus pensionem percipit ex Familia, in qua Professionem edidit, quia ibidem ex aliquot annis instituta est reformatio. Aliam præterea a suis obtinet pensionem, quæ ad ipsius sustentationem a sufficere. Cum porro cupiat in alia ejusdem Ordinis Familia domicilium statuere, querit, an hæc duplicem pensionem, videlicet quam a suis, quamque a Professionis Familia recipit, retinere possit.

Ut utramque retineat, nititur auctoritate Casuistarum duorum magni nominis in Urbe celebri, qui id ei licere, neque eum cum Reformatis divino Officio interesse debere testati sunt; eodem accedit ei præto esse Superioris Majoris ex Reformatione declarationem, ad ipsius absentias quod attinet. Quomobrem interrogat.

I. An duplicem suam pensionem retinere possit. Casuistarum, de quibus dictam est, decisio suffulcit.

II. An non in aliam Familiam se commorandi causa conferre possit, non sine Superiorum licentia, ejusque Familii consensu, quam deserere in animo habet, quippe qui ibi, ubi manebit, possit, siquidem teneatur, obligationibus suis satisficere, & Officio interesse?

III. An si absque ejusmodi consensu se in aliam Familiam contulerit, cogi possit ad suam redire, ac si forte renuerit, pensione spoliari?

RESPONSIO.

Consilium Conscientiæ subscriptum, quod questiones tres in expositione contentas vidit, & expendit, existimat. Quoad primam; Religiosum, qui consultit, hæc pejoris conditionis esse post reformationem in Monasterio, quam antea fuerit. Porro præter sedem, quam in Monasterio tenebat, quæque ei Monachalis pensionis loco erat, pensionem gauderet a suis, & quidem, ut pro certo ponitur, Superiorum permisso, sine quo eam

eam percipere non potuisset. Hanc igitur...

Quoniam porro Religiosus in suo Monasterio...

Si pensio Religiosum hanc ad residentiam obligat...

Atque ita quidem questionem secundo loco...

Quoad questionem tertiam, diſſum jam est...

Decisum Parisiis hac die 24. Octobris an. 1693.

G. Froeseau.

C A S U S XXVII.

Religiosi laxati.

- 1 Religiosi Monasterii non reformati tenentur obsequi Regis Constitutioni...

- 5 Abusus est, haberi Capitulum, quo hora solemnis Missa...

Q U Æ S I T U M.

Religiosi veteris Abbatie Ordinis Sancti Benedicti...

Constitutio hac nondum executioni mandata est...

I. An veterani Religiosi non teneantur in foro conscientie...

II. Quid Prior agere debeat? Satisfacere officio suo...

III. Quomodo se debeat cum iis gerere, qui cum Regulari...

IV. Qui hujus Abbatie Clausuralia Officia in titulum...

V. Prior tenetur eos ad rationem quotannis reddendam...

VI. In hac Abbatia solemnibus Missis tempore Capitulum...

VII. Ibidem non obinet, ut, si quis Religiosus diem suum...

VIII. Quæritur & illud, an ejusdem Abbatie Prior possit...

IX. An Prior, cum ab ejusmodi Religiosis nihil obtinere...

X. In hac eadem Abbatia id moris est, ut Religiosi in ipso...

R E S P O N S I O.

Consilium Conscientie subscriptum, quod expositam facti...

emendaverit, non permittatur ad mensa communis participatorem...

Quoad questionem secundam, Prior, utpote ad regularis...

Quoad questionem tertiam, Prior non minus diligenter...

Quoad questionem quartam, posito tsmquod proflus indu...

beat juxta Canones, proinde proflus ac secularis, propterea...

Quoad sextam; gravis abusus est haberi Capitulum, majoris...

Quoad septimam; abusus est etiam, Religiosorum spolia...

Quoad octavam, & nonam; si Religiosi non modo Constitutionem...

Quoad decimam; denique Tridentina Synodus sess. 25. de...

Regularibus cap. 16. dicit prohibet, ne qui ante Professionem...

professione perfectionem, ut obedientia, paupertatis, & castitatis, ac si qua alia sunt alicujus Regule, & Ordinis peculiaris, & precepta, ad eorum respectum essentiam, necnon ad communem vitam, vitium & vestitum conservanda pertinencia fideliter observent. Quod argumento est. Concilium ad Regulam, cujus Professio facta est, omnia redigere; adeoque in hac facti specie Priorem ac Religiosos Abbatis, de qua sermo est, se Sancti Benedicti Regule omnino conformare debere, nec ab ea vel tantillum recedere posse, nisi quatenus ipsis per Ecclesiam licuerit, quod eos authenticis probationibus firmare necesse est, cum prescriptio nullum in ejusmodi rebus locum habeat; ut si quidem non nisi juxta Regulam ab Ecclesia approbatam solemniter edere nequeant.

Decisum in Sorbona die 2. Octobris an. 1681.

Augustinus de Lamez.

C A S U S XXVIII.

Religiosi Conversi. Eorum obligationes.

- 1 Religiosus quomvis non reformatus, & Conversus non potest in conscientia extra proprium Claustrum sine justa causa, & a Pontifice, vel aliis suis Superioribus approbata versari.
2 Debet Confessiones, quas in eo statu peregit, utpote nullas repetere.
3 Conversus hic absque dispensatione Juramentum suscipere, ac Beneficium obtinere non potuit.
4 Sacrificia locum, utpote Sacerdotium, quo ille insignitus non est, requirerent non potest in Titulum possidere.
5 Non licet Religioso Converso equo ac Professo pecuniam in ludi discrimine ponere, sed debet in relaxationibus contentus esse, & Regula, & Constitutiones eidem perscrutari.

Q U Æ S I T U M.

Rogantur Doctores, ut definiant: I. An Religiosus Benedictinus Conversus ex reformatorem numero possit extra Claustrum, seu Domicilium suum commorari?

II. An citra mortale peccatum decem fere duodecim annorum spatio extra Monasterium degere poterit, atque an non Confessiones in eo statu editas repetere teneatur, an vero bona fides, in qua vixit, eam coram Deo excusare possit.

III. An sine Pontificis permissione Juramentum suscipere, ac Beneficium obtinere poterit?

IV. An possidere possit Sacrificia Titulum, qui duas per Hebdomadam Missas requirit, & quidem per proprium Beneficium, ut creditur, celebrandas vi Transactionis inter ejus Ecclesiam Parochum & Sacram inita, qua declaratur, eum multis anni diebus festis sacrum facturum esse; omnesque ipsius Deceffores Presbyteros fuisse?

V. An Religioso liceat aleis ludere?

R E S P O N S I O.

Consilium Conscientie subscriptum, quod quaestiones in expositione contentas vidit, & expendit, existimat.

Quoad primam, veteranum hunc Religiosum non reformatum, quomvis Conversum non posse consecutum suum domicilium extra proprium Claustrum tenere; Tridentinum enim Concilium sess. 25. c. 4. de Regul. Religiosum egressi sine permissione vetat, ne dum extra Monasterium degere sinat. Idem statuit Clemens VIII. Constitutione 60. cap. nullus, & Urbanus VIII. an. 1624. c. Sacra Congregatio 28. probavit Congregationis Decretum, quo Clementis VIII. Bulla renovatur, atque ita statuitur; inquit ratio, qua sublati licentia ac facultatis habentibus quibuscumque concessit, degenere extra Conveniunt claustra, ad ea quamprimum revocentur: nec de casero, nisi ex gravissima causa a Sede Apostolica probanda hujusmodi facultates concedi possint. Consilii possunt Pelizarius, & Auctores, quos laudat tom. 1. tr. 5. c. 6. sect. 1. & tom. 2. tr. 9. c. 3. sect. 4. q. 47.

Quoad secundam, hunc Religiosum Conversum graviter peccavisse, quod extra proprium Claustrum permanerit, nisi ei praesto fuerit authentica facultas, ut Pontificis, vel proprii Superioris, siquidem dictus Superior eandem concedere poterit, quod non apparet; ut proinde non immerito sentiendum sit, ejus Confessiones eo quidem tempore editas nullas esse, ac proinde repetendas. Ignorantia porro eam in hac facti specie excusare non potest; quia fere non presumitur bona fides in Religioso quoad obligationem adeo constantem, atque adeo exploratam, cuiusmodi est, ut in proprio Claustrum permaneat, nec citra promissionem inde egressus. Et sane quid tandem est Religiosus? Homo est,

societate secretus, ut in solitudine Deo deserviat; quod profecto in Benedictinum Monachum maxime cadit, cujus ea est instituti ratio, ut solitarius, sibi que vivat. Pelizarius loco citato tom. 1. q. 7. Religiosum quemlibet extra Claustrum degentem mortalis peccati damnat, quod maxime verum apparet. Qui enim potest ille proprii status rationem servare, ac vota, qua edidit, obedientiam possimum exequi, si in humana societate degat, ac proleat, nec proprii Superioris oculis observetur?

Quoad tertiam, Converso huic non licuisse ad Tonsuram accedere, ac Beneficium sibi conquirere Div. Hieronymus Episcopus quarta ad Monachum Rusticum ita pronuntiat: se vix in Monasterio, ut Clericus fieri merearis. Que verba Benedictino, de quo agitur, accommodari non possunt; quippe qui extra proprium Monasterium ex longo jam tempore vitam trahat, & in Ecclesiam ipse suapte prurigne non legitime vocatus irreperit. D. Thomas 2. 2. q. 189. art. 8. ad 2. pro certo ponit, Monachum Laicum, seu Conversum ad Clericalem statum transire posse: quia vero ab eo per Professionem, quam emittit, excluditur, ut Clericus fiat, Pontificis, aut sui Generalis permittit opus habet. De Peyrinis de R. 2. tom. 2. q. 3. c. 1. S. 5. n. 149. id sit in Minorum Regula statutum esse. Sed Clemens VIII. in Bulla In suprema de recepte. Novit. an. 1603. id ipsum vult generalis Legis vim habere, prohibens §. 34. ne inter Religiosos Clericos recipiatur, quilibet non nisi ut Conversus esset, admittitur: Sed qui ad Conversum habitum recepti fuerint, ad Clericorum statum transire, etiam durante tempore probationis, non possunt. Decretum hoc firmatum est alio, quod an. 1624. Urbanus VIII. edidit, quodque incipit: Sacra Congregatio.

Quod si fides habetur Pelizario tom. 1. tr. 2. c. 3. q. 33. & cap. 5. n. 135. & Rodriguez tom. 1. q. Regul. q. 42. art. 19. Conversus, qui sine Sancti Sedis, aut proprii Generalis expressa licentia Ordines suscipere, suspensus esset, juxta Leonis X. Decretum in Fratrum Minorum gratiam editum; hoc enim Decretum sententiam esse aliarum Religionum commune, quippe quod iis est favorabile: Quando aliquis Frater Laicus (hæc sunt verba Leonis X.) ad Clericatum ascenderit extra obedientiam Prælatorum Ordinis, etiam si ad Sacerdotium usque promotus sit, postquam reversus fuerit, omni honore Clericali privetur, nec permittatur Canonicum persolvere officium; sed Laicum officium persolvere, ad merum statum Laicalem reducat. Addit Rodriguez Decretum hoc inditum fuisse in generali Capitulo Lugduni habito an. 1518. Præsentis auctoritate Apostolica Cardinalis de Ara celi. Ut ergo Conversus, concludit hic Auctor, ad Clericorum Ordinem gradum faciat, Pontificis, vel Capituli generalis, vel Generalis Ordinis consensus requiritur.

Ad quartam, videri eum, qui Sacrificia possidet, de qua queritur, Presbyterum esse debere, ut Missæ duabus eidem Sacrificiæ additis satisficere possit; probatur id I. ex Transactione, que contigit in Parochia erectione, in qua ex consuetudine, que hæctenus servata est, ut nempe quicumque Beneficium illud hæctenus obtinuerunt, Sacerdotes essent; quæ obrem cum Benedictinus hic Sacerdos non sit, quomvis ceteroquin habeat, quæcumque ad Sacerdotium sunt necessaria, non potest proinde hoc Beneficium retinere, quamvis Sacerdotii quamprimum suscipiendi voluntas in eo non sit, nec ad illud ipse se comparat.

Ad quintam & postremam quaestionem respondetur. Religiosum, qui paupertatis votum emittit, nihilque sine licentia disponere potest, nec tenem, nec magnam pecuniam summam in ludum conferre posse. S. Benedictus in Regula, quam suis Religiosis prescribit, ne ullam quidem oblationem licentem permittit; etenim articulo 48. ubi declarat, quod post prandium, quod aliquid capiendæ relaxationi videatur apissimum tempus esse, facere debet, eum, jubet in propriam cellam se recipere, vel ut quiescat, vel ut alicui spirituali lætent vacet; quamquam Patres Ordinis aliquam deinde oblationem permissionem voluerunt, non quidem que ex ludo, sed que vel ex demambulatione, vel ex serio colloquio perciperetur. Consuli potest Holtienus in Regulam Sancti Benedicti tom. 1. l. 10. tr. 5. q. 4.

Tridentina Synodus sess. 22. c. 1. & sess. 24. c. 13. de Reform. Clericis ludos prohibet, utpote Ecclesiastici status honestati ac dignitati officientes; quod singulariter de aleis est accipiendum, præsertim cum tempore luditur, ludisque non levis est, idque aut ex avaritia, aut lucri cupiditate. Porro Synodus veteres hæc in re Canones innovat. Jam Auctores, qui de Regularibus agunt, ejusmodi prohibitiones fere Religiosos accommodant, ajuntque eos peculiari ac potiore jure, quam ceteros, iis obligari.

Quamvis autem antiqui Canones ludum vetantes, talorum tantummodo ludos nominent, usus tamen eos ad chartarum ludum extendit. Hæc S. Antonini sententia est 2. p. tit. 1. c. 23. §. 2. Et idem videtur de charis, quomvis ibi sit aliquid industria, principaliter est fortuna, Sylvester V. Ludus q. 5. Navarri in man. c. 20. n. 7. Sanchez l. 1. c. 8. lib. 28. consil. Dominici Soto de just. & jur. l. 4. q. 5. artic. 2. conclus. 4. Pelizarius tom. 1.

tom. 1. tr. 6. cap. 11. quest. 2. & de Peyrinis tom. 2. cap. 2. q. 2. c. 5. n. 93. de R. P. qui singillatim eas ludorum species enumerat, quibus certo quodam tempore, & in quibusdam circumstantiis Religiosi vacare possunt. Ac Soto quidem ita pronuntiare non dubitat: Sacerdotes autem vix citra morealem licentiam ludis vacent, ac presertim Religiosis, & Antistitibus, quoniam ludus illis, non qua ratione Sacerdotalibus, sed qua contra eorum honestatem est prohibitus.

Et sane si negotium hoc diducatur ex gravitate pœnam, qua Clericis, qui vitibus ludis indulgent, a Canonibus imponuntur, concludendum est, eos iidem ludis præsertim sepe vacantes lethalis culpe reos esse. Consuli potest de Peyrinis loco citato num. 93. Pelizarius loco pariter citato q. 5. num. 9. sibi Religiosi Conversi objectionem proponit, atque, cum Canones, & Tridentina Synodus Clericis tantummodo ludum prohibeat, videri proinde eundem Conversis permittit esse. Sed cum Auctoribus multis, qui hæc in re communem opinionem sequuntur, respondet in ejusmodi prohibitionibus Clericorum nomine Religiosos omnes comprehendit, qua de re agitur, que ad universi Religiosi status dignitatem spectat: sustinentem videtur, inquit, ex communi doctrina, quod nomine Clericorum veniunt Religiosi, quos prohibita respicit decetiam status, quæ evenit in isto casu.

Decisum hac die 20. Novembris an. 1696. G. Fromageau.

C A S U S XXIX.

Religiosus fama laborans, quem alii Priorem eligere in animo habeat.

- 1 Non est ad Officia promovendus Religiosus, cujus mala sit opinio, quique depravatis moribus esse censetur.
2 Quomvis in pleno Capitulo sibi sua suffragiis fuerit, eorumque penitentiam egerit, est tamen a Prælatione, quod vixit, excludendus.

Q U Æ S I T U M.

Religiosus, ceteroquin aliqua laude dignus, in notoria facinorosa lapsus est, & universæ, in qua versatur, Communitati scandalum attulit; id quod malam ei famam peperit. Hoc in statu per tempus aliquod perstitit, de improbrationibus, quibus erat obnoxius, deque penis, quibus afficiebatur, nequaquam sollicitus. Sed divino tandem instinctu afflatus ad mentem rediit, & officii sui memor errata sua in pleno Capitulo ingenuè atque humiliter confessus est, nec sine vehementi dolore veniam petiit, quod adeo scandalo fuisset. Cum ergo in presentia fe maxime in officio contineret, ac probitati summopere fludeat, atque in negotiis procurandis plurimum valeat; queritur, an Prior eligi possit, universa fere Communitate ita pollutante? Rogantur Sorbonæ Doctores, ut aperiant, hæc in re quid optimum factu sit?

R E S P O N S I O.

Consilium Conscientie subscriptum, quod propositam facti speciem vidit, existimat, hominem fama laborantem nunquam eligendum esse, ut Religiosæ Communitati præsit, quia eligendus non modo debet habere bonam estimationem ab illis, qui sibi sunt, sed ab iis etiam, quibus præsidet, quibusque in perfectionis via non doctrina tantum, verum etiam exemplo facem prætere debet; atque ita qui prava vite ratione fame læturam solbit, hæc tamquam aptus occupandi Prælati sedis spectandus est. Hæc de causa ex Cap. Infamibus, de regulis juris in factis, qui nomen furo criminibus denigrarunt, a quibusvis dignitatibus repelluntur: Infamibus porro non potest dignitatem. Quod ex Canonici Juris mente non de ea tantum infamia, qua ex judicio, atque extorta confessione provenit, sed de facti quoque infamia, quæque ex publica, qua quis laborat, opinione oritur, est accipiendum.

Prætere non est rationi consonum, atque ordini conforme dignitate Religiosum orari, qui eadem spoliari possit, si in ipsum criminis suspicio caderet. Porro non ignoramus Innocentii III. iussu olim Abbatem, cui Pompotiano nomen, suspensam fuisse, ea tantum de causa, quod de prava temporalium Abbatie bonorum administratione suspectus esset, prout traditur in Jure cap. Licet, extra de simonia: Non tam de dilapidatione suspectum, ab administratione Abbatie duximus suspendendum. Quod propugnatur in capite Accusatum, de accusatoribus.

Si ergo Religiosus, de quo agitur, in propria Communitate insignium criminum reus audit, ob que ab Officiis, quæcumque obtinisset, juxta consuetæ Jurisprudentiæ regulas depositus fuisset, quæcumque demum in Capitulo confessionem ediderit, non proinde tamen ille famam suam redimere potest. Lamez Tom. II.

tegrasse censetur, qua quidem integra est optis, ut publicam mania occupentur; porro ipse fe infamavit actione ac declaratione suorum criminum coram universa Communitate, & quamcumque penitentiam egerit, fe Prioris dignitati idoneum non reddidit, ut docet Prosper Fagnanus cap. Omnipotens, de accusat. num. 31. Quod locum etiam habet, si ejus crimen evulgatum esset, fe siquidem ei patrocinatum omnino non fuisse. Id autem non occurrit in Religioso, de quo in præfenti facti specie sermo est, quoniam toti Communitati nota sunt & perfecta ejus crimina; ac proinde ejusmodi rumore jam spatio, non maxime scandalosa esse non possit ipsius promotio.

Neque vero Religiosus hic fe tueri potest capite ex litteris, extra de fureis, quod citat Fagnanus, & in quo quis humanus habitus fuisse dicitur, quod proprium crimen, cogente nemine, sed sponte confessus fuerit; quoniam ex eodem loco compertum fit, Pontificem, dum ejusmodi hominem, qui Calicem rapuerat, post penitentiam, ac restitutionem Ordinibus insigniri, disertis verbis declarare ejus crimen hæc publice innotuisse, nec ipsius famam propterea læsam fuisse; adeoque non obscure significare, si ejus crimen evulgatum esset, fe siquidem ei patrocinatum omnino non fuisse. Id autem non occurrit in Religioso, de quo in præfenti facti specie sermo est, quoniam toti Communitati nota sunt & perfecta ejus crimina; ac proinde ejusmodi rumore jam spatio, non maxime scandalosa esse non possit ipsius promotio.

Decisum Parisiis hac die 27. Junii an. 1686. Augustinus de Lamez.

C A S U S XXX.

Religiosæ in alium Ordinem translata.

Possunt Religiosæ justis de causis ab uno Ordine ad alium migrare; casus exempli causa servare fore, ut magis in uno quam in alio disciplinam servent, meliusve suis agritudinibus prospiciantur.

Q U Æ S I T U M.

Queritur, an Religiosæ, quæ in Familia Ordinis S. Benedicti Professionem emiserunt, in aliam Ordinis S. Bernardi rata conscientia transire possint?

In priori quidem ter in hebdomada carnibus vesci licet, & aliquot mensium spatio linteum desertur, id autem non sine Antistitis permissione.

In posteriori vero non nisi agrotationis tempore carnis est usus, sed Chori Officia non ita gravia sunt, nec noctu affurgitur.

Cur autem illæ hæc mutationem petant, rationem non unam afferunt, ajunt I. fe parum firma esse valetudine, atque ex longo jam tempore laborare prope nunquam intermissis agritudinibus, quibus identidem fiat, ut in Familia Officium, aliisque Regula capitibus inepta sint. II. Sibi agere admodum in Familia præsto esse morborum finium remedia, que sperant in alia Familia sibi facile præsto fore. III. fe nonnullis affici moribus, qui explicari non possunt, & a quibus ibi, ubi sunt, fe liberari fore sperare nequeunt.

Queritur & illud, facta hypothese eis egressi posse, an sufficiat unius Episcopi auctoritas, an vero translationis Breve obtinendum sit?

R E S P O N S I O.

Consilium Conscientie subscriptum, quod Expositionem hæc vidit, existimat ejusmodi Sanctoriales, que in Familia Ordinis Sancti Benedicti Professionem ediderunt, ad aliam Ordinis Sancti Bernardi rata conscientia transire posse, dummodo eis causæ legitima suppetat; aliter enim omnino non possunt, ut docet Div. Thomas 2. 2. q. 189. art. 8. in corp. Respondet, dicendum, inquit hic Sanctus Doctor, quod transire de Religione ad Religionem, nisi propter magnam utilitatem & necessitatem, non est laudabile; cum quia ex hoc plerumque scandalizatur illi, qui relinquuntur; cum etiam quia facilius proficere aliquis in Religione, quam consuevit, quam in illa, quam non consuevit. Quod etiam probatur ex Cap. Licet extra de Regular. Quia tamen eas, pro quibus consulti, ad petendum Ordinis mutationem nil aliud movet, quam spes & cogitatio fore, ut regularem disciplinam diligentius custodiant in Sancti Bernardi, quam in Sancti Benedicti Familia, in qua semper obnoxia sint agritudinibus, quarum causa Familia Officium interesse non possunt, earum proinde infirmitas factis justa causa esse censetur, ut fe transferri petant ad Monasterium, in quo non temere sperant solatia sibi agrotationibus præsto fore, seque proinde Familiæ observantiis accurate satisfacturas; idque eo magis, quod infirmitas Episcopo, exempli causa, canonica causa est, quomobrem Episcopatum suum deserat, si ea servitio, quod suo gregi exhibere debet, opponatur, ut docet Innocentius III. c. Nisi cum pridem de renouari. Debititas corporis, inquit

Inquit Pontifex, est causa cedendi, qua procedit vel ex infirmitate, vel ex senectute, per quam imperans redditur ad exequendum manus postulare. Cum ergo Moniales hanc ad petendam translationem uno perfectionis studio ducantur, hanc admodum legitima causa est, adeoque ejusmodi ratio, Doctoribus unanimi sententia statutibus, jus assert ad molliorem Ordinem transferendi, ut ex Basilio in Tridentinum Concilium Sess. 25. de Regularibus, & Monialibus, cap. 19. num. 31. licet intelligi.

Ad alterum quod spectat; Cum Monialibus de quibus agitur, legitima causa suppetat, non tenentur illa ad Apostolicam Sedem confugere, ut a Sancti Benedicti ad Sancti Bernardi Familiam. In qua non dissimilis est Regula & Constitutio austeritas, transferendi facultatem obtineant. Glossa Cap. Non est vobis satis offendit. Religio fibi subdito permittit Abbatem posse, ut ad æque aulicam Familiam transeat; extat id in verbo Permittitur: intelligit, quod de licentia Abbatis potest transferri ad æqualem justa causa. Et Glossa in cap. Cum singula de Præbendis, & Dignis. in 6. Verbo Cavete hæc habet: si transferri ad laxiorem sine causa, solus Papa dispensat, cum sit contra jura: idem de concess. præbend. præfuit; si autem ad parem ex causa, poterit de licentia Abbatis, & Conventus 19. quæst. 3. Sciamus. Porro ex hinc posterioribus Glossa verbis apparet, ad parem Ordinem transferendi dispensationem, atque adeo ad minus severum minusque strictum Ordinem, dummodo causa adit, ab alio quam a Pontifice tribui posse. Confirmat id Navarrus comment. 4. de Regular. num. 11. artic. 5. & Panormitani, Sylvestri, & Hostiensis auctoritatem in medium affert: Quinto, inquit, quod superior etiam inferior Papa potest ex causa justa dispensare, ut transferat ad Religionem laxiorem, secundum Panormitanum, cui factis concordat Sylvest. Et ante illos tradiderunt Innocentius ibi, & Hostiensis in summa. Nam quod paulo ante dicitur, quod solus Papa potest hoc facere, intelligendum est de potentia faciendi sine causa quando forum exterius, Azor. prima parte lib. 12. cap. 14. Fagnanus in cap. Dilecti, de renuntiatis. tom. 1. 2. part. quæst. 166. adherent sententia huic, qua Canonistarum communis censei potest, quæque eo certior apparet, quod illi ipsi, qui vident Pontifice scribunt, eam amplectuntur. Quamobrem satis esse censetur, si ad Episcopum, cui S. Benedicti Abbatia subest, confugiatur, qui quidem ejus translationis permissionem tribuere potest, ita tamen, ut prius jubeat prioris illius Monasterii Monialium Communitatem congregari, ut ejus consensus obtineatur, & Cap. Sciamus 19. qu. 3. satisfiat, tum vero curet, ut Monasterii, ad quod Moniales transferendæ sunt, Episcopo ex translatio probetur, facta hypothesi utramque Familiam Ordinaris jurisdictioni subesse.

Decisum Parisiis die 8. Octobris ann. 1679. Aug. de Lamoignon.

CASUS XXXI.

Moniales exemptæ, quæ reformatione opus habent.

- 1. Penes Superiorem Regularem jus est prohibendi, ne Moniales sibi subiecta absque ipsius permissione ad extraneos scribant.
2. Id porro sub excommunicationis pena prohibere non debet; idemque sentendum de Confessione Presbyteris Sæcularibus faciendâ.
3. Ex Gregorii XV. Bulla, atque ex Romanæ Curie decisionibus Episcopo jus est de Familiarum Monialium exemptarum spirituali ac temporalis administratione quibusdam in casibus cognoscendi.

QUÆSITUM.

Religiose Familie exemptæ Superior Constitutiones edicit, quæ infra subduntur; Familia hæc reformationis indiget; eam optant Monialium nonnullæ, cæteris refragantibus. Propendet ad reformationem Episcopus; de Superioris regularis animo dubitatur. Familia quidem exempta est, at si Episcopus de rebus, prout se habent, non ignoraret, operam dare posset, ut illa in ordinem redigeretur. Difficile autem in presentia poterit certior fieri, qua Moniales absque permissione scribere prohibentur, ac litteræ possunt intercepti; ac deterret prohibiti addita excommunicatione, quæ quidem ab eorum Superiore legitime inflata est. Neque vero possunt aliis animam suam aperire, quam proprii Ordinis Religiosis, ad quos ita accedunt, ut ad homines, quos veniunt; itaque admodum anxie ac perturbata conscientia sunt; ac si regularis Superior Reformationi, qua Familia opus habet, refragaretur, nulla ejus instituta præstare foret. Rebus ita se habentibus, quaerunt illæ ex Conscientia Consilio;

1. Quid iudicij ferat de ejusmodi Constitutionibus, Censurisque iidem annexis?

II. Quo usque tandem Moniales iis obligentur tum quoad Episcopum Diocesenum, tum quoad alios, quibus illa ad propriæ conscientie moderationem sibi opus esse judicant?

III. Quod consilij capere possit ac debere Episcopus censetur, ut eorum Constitutionum, quarum non immerito confessiones timentur, abrogatio obtineatur?

Prima Constitutio.

Nos prohibemus omnibus nostris dilectis Filabus, in virtute Spiritus Sancti, Sanctæ obedientie, & sub formali præcepto, ne cui scribant, exceptis iis, qui nostris sanctis Constitutionibus excipiendis sunt, absque nostra expressa, atque Antilitate permissione; ac ne de Sororum suarum defectibus, deque iis, quæ in Familia contingant, colloquantur, vel extra Monasterium ea patefaciant, sub pena excommunicationis, quam nos hoc ipso tempore in eas infligimus, quæ præcepto nostro obsequi renuerint.

Secunda Constitutio.

Nos prohibemus sub eodem præcepto Monialibus omnibus tam Choro addictis, quam Conversis, ne quem Regularem, aut Sæcularem Confessarium aut Directorem sibi sumant, sed tantum ex nostris Ordinibus Religiosis, quique nostra in id expressa permissione gaudebunt; Volumus, & mandamus, ut dicti Confessarii pro sua ipsorum prudentia Sanctimonialium extraordinarias Communionis desinant. Animadversione dignum est, Provinciale, qui duas illas Constitutiones edidit, quandoque ab hoc Monasterio centum leucis abesse.

RESPONSIO.

Consilium Conscientie subscriptum censet, quoad quaestionem primam, Monialium, de quibus agitur, Superiori factis gravem causam præsto esse potuisse, quamobrem Constitutionem priorem sanciret. Possent nempe tam crebra esse externa colloquia, ut spirituali Monialium bono vehementer officerent; atque ita Superior non ignorans vehiculum fore, ne frequens litterarum commercium gravia incommoda consequatur, illud prohibere potest, id porro sub pena excommunicationis ipso facto prohibens, sane penam infligit justo graviorem pro delicti ratione. A justitia alienum apparet, Moniales excommunicatione percelli, quod ad eum scripserit, qui non est ex eorum numero, ad quos scribere permittitur; quævis id ceteroquin ad bonum finem fit factum, & is, ad quem date litteræ, probis sit moribus. Id genus Constitutiones duriores sunt, atque æquo longius abfunt ab ea humanitate ac mansuetudine, quæ in Ecclesiæ Prælati vigere debet. Satis Moniales ligaret præceptum editum in virtute sanctæ Obedientie, quod sub gravi culpe pena semper obligat, quin addeat etiam excommunicatione ipso facto, quod omnium, quibus transgressiones maxime Ecclesiæ punire possit, gravissima pena est. Ita quippe jugum durius imponitur præterit Monialibus, quæ aliquo penitus proprio statui conjunctis satis prementur. Superior, ut malum, quod timet, efficacius impediatur, non debet initio statim ea omni auctoritate usque, quam Christus Dominus ei dem concedidit; id enim esset imperare ad Regem insular, repugnante Christo Domino, ac volente jugum divini Filii, cujus Superiores locum tenent, atque auctoritatem exercent, levias ac suavis esse.

Alteræ Constitutio priori fere gemina est, quoad penam nimirum asperior, & prout ex Presbyteris Sæcularibus Confessariis eligi vetat. Quæ in re animadvertitur, I. eam repugnare Cardinalium decisioni, quam affert Pelizarius tom. 2. præf. 10. cap. 10. sect. 3. num. 253. quæque statuit, ut Monialibus, vel exemptis secularibus sibi Confessariis extraordinarios penitentibus annuat Superiores. II. eandem ex diametro pugnam cum Gregorii XV. Bulla, quæ id ponit tamquam certum ex Presbyteris Sæcularibus Confessariis ordinibus vel extraordinariis Monialibus exemptis concedi posse. Et sane non desunt Presbyteri Sæculares, qui omnes Religiosis præces optime callent, nec minore quam Religiosis, regularis discipline custodiendæ sollicitudine, studioque docentur. Quamquam esse nihil esset hoc in capite definitum, regimini suavitatis Regularibus Superioribus postulat, ut hanc indulgentiam adhibeant; atque ita Moniales, de quibus agitur, jure possunt a primi subditelli Superioribus petere, ut Constitutiones hæc due reformentur; atque illis quidem renuentibus, Episcopum adire possunt.

Quoad quaestionem secundam; tenentur Moniales Constitutioni parere, quamvis illa iniusta ac durior appareat; quæ cum injuria rimenda sit, ei se subdere necesse habent, saltem in provisionis modum, & donec, ipsi consequentibus, aliter statuatur. Quod si illæ tam anxio, ac sollicito animo essent, ut iis, qui sibi Superiorem loco dati sunt, confiteri non possent; Constitutionibus, de quibus agitur, nihil

nihil obstantibus, ad Episcopum accedere possent, qui in hac facti specie potest alios Confessarios, aliosque Moderatores, Superioribus rite ac recte monitis renuentibus exhibere. Ita sentit Barbofa in Tridentinum Synodum Sess. 25. c. 10. de Regular. ait enim num. 4. a Cardinalibus decisum, quod potest Episcopus dare Confessarium Monialibus subiectis Regularibus, quæ nulla ratione induci possunt, ut suis Regularibus peccata confiteantur.

Sane liquet penes Episcopum eam potestatem esse, quoniam ex jure communi Privilegiatorum defectum & negligentiam supplere debet, ne absque subsidio, atque in salutis discrimine Fideles relinquat. Hæc quoque Pelizarii sententia est loco cit. num. 172. qui nititur Gregorii XV. auctoritate in Bulla: Insuperabili ann. 1621. edita n. 18. En ejus verba: Confessores vero, sive regulares, sive seculares, quomodocumque exempti, tam ordinarii, quam extraordinarii, ad Confessiones Monialium etiam Regularibus subiectarum audientias nullatenus deputari videntur, nisi prius ab Episcopo Diocesano idonei judicentur, & approbationem, quæ gratis concedatur, obtineant, licetque Episcopo ex rationabili causa Superioribus regularibus admovere, ut ejusmodi Confessores amoveant; itaque Superioribus id facere decreverint, aut negligenter, habeat Episcopus facultatem prædictos Confessores amovendi, quoties, & quando opus esse judicaverit.

Extitit Cardinalium Congregatio, Urbano VIII. Pontifice, in laudata Bulla executionem habita, cujus Barbofa loco cit. n. 12. & de potest. Episc. p. 2. alleg. 25. n. 77. decisionem affert in hæc verba: Episcopum, cui licet ex rationabili causa, juxta dictam Constitutionem (Gregorii felicis XV.) Superiores regulares amovere, ut amoveat Confessores Monialium, atque Administratores bonorum ad eorumdem Monialium Monasteria pertinentium; itaque Superioribus id facere decreverint, habeat facultatem prædictos Confessores, & Administratores amovendi, quoties, & quando opus esse judicaverit; non teneri ejusmodi causam significare Superioribus regularibus; sed hoc reliqui arbitrio & prudentia Episcoporum, quorum conscientiam sacra Congregatio observat.

Ex his auctoritatibus docentur consecutiones plures, quæ propozita quaestioni solvenda interviant. I. Religiosum non posse Monialium vel exemptarum confessiones audire, quin ab Ordinario approbatus sit. II. Eum ab Episcopo interdicti posse, nisi officio suo satisfecerit, aliumque ab eodem Episcopo committi posse, quod Superior admoneatur, ne Moniales sine duce ac magistro remaneant; ac si forte Superior monitis, ut eum Confessarium regularem removeat, id facere negligat, alium ab Episcopo suffici posse. III. Eius potestatem etiam ad temporarium Administratores extendi, eundemque Episcopum de iis cognoscere, eorumque rationem petere posse. IV. Episcopum non absolute teneri causas, quibus ad Confessarios, vel Administratores exemptarum Monialium mandandos adducit, aperire.

Quoad tertiam & postremam quaestionem, respondetur, Episcopum de Provincialis Constitutionibus immeditate & recte cognoscere non posse, easque nullas declarare, quia lata sunt a Superiore legitime exemptæ Familie, per authenticam, ut pro certo ponitur, privilegia.

Sed ille tamen alia ratione potest easdem Constitutiones expungere. Potest nempe vi Bullæ Gregorii XV. temporarium rationem exigere, præsertim si ea perperam administrata judicaverit, & inde occasione fumere Moniales audiendi, quæ quidem de propria conscientia, ac Monasterii, ad spiritualia negotia quod attinet, queri voluerint; ac deinde juxta Decreta paulo ante indigata, quod utile crediderit, remedium asserre. (a) Præterea si Episcopus approbationem Confessarii Monialium vel exemptarum revocare, aliumque sufficere potest, Superioribus Regularibus id facere decreverint; consequens profecto sit, penes eum jus esse videndi, quomodo Monasterii se res habeant, præsertim si quæ Monialium de prava spiritualium administratione apud eum conquirentur; ut proinde interroganti ipsi Moniales, Superiorum Regularium Constitutionibus non obstantibus, respondere teneantur, secus potestas, quæ gaudet, id, quod spiritale est, Superioribus Regularibus deficientibus redintegrandi forec inutilis. Quamobrem iniusta est Superioris Regularis Constitutio, siquidem spiritualium Monasterii rerum, de quibus agitur, cognitionem Episcopo absolute adimere voluerit.

G. Fromageus.

Consilium delectorum Cardinalium, & aliorum Prælatorum de amandanda Ecclesiæ S. D. N. D. Paulo III. ipso jubente conscriptum & exhibitum ann. 1538. abusa 12.

Abusus alius turbat Christianum populum in Monialibus, quæ sunt sub cura Fratrum Conventualium, ubi in plerisque Monasteriis sunt publica sacristia cum maximo Civium scandalo. Auferat ergo Sanctitas Vestra omnem eam curam a

(a) Vide Editum spectans ad Jurisdictionem Ecclesiasticam mensis Aprilis ann. 1695. artic. 8. (b) Lib. prim. Epistoliarum hujus Sancti epist. 14. Læmæ Tom. II.

Conventualibus, eamque det aut Ordinariis, aut aliis, prout melius videbitur.

Nomina.

- Gaspar Cardinalis Contarenius.
Joann. Petr. Card. Theatinus, postea Paulus IV. iactus S.P.
Joann. Card. Sadoletus.
Reginald. Polus, Card. Anglicus.
Friedericus, Archiep. Saleritanus.
Hieronym. Archiep. Brundusinus.
Joann. Math. Gibertus, Episcop. Veronenis.
Gregor. Cortesius, Abbas S. Georgij Venet.
Frater Thomas, Magister sacri Palatii.

CASUS XXXII.

Moniales, seu Virgines Congregationis Infantie Domini Nostræ Jesu Christi.

- 1. Edi potest votum non petendi dispensationem in votis in necessarium emitti.
2. Minime licet sortem in electionibus alibi.

QUÆSITUM.

Rogantur Sorbonæ Doctores, ut super Constitutionibus Congregationis Virginum Infantie Domini Nostræ Jesu Christi suam de scripto sententiam exhibeant.

RESPONSIO.

Consilium Conscientie subscriptum, justum dicere, quod sentit de Congregationis Infantie Domini Nostræ Jesu Christi Constitutionibus, postquam legit eas Constitutiones, & Bullam, qua confirmantur, ab Alexandro VII. die 6. Novembris ann. 1662. editam, in his animadvertit articulos duos, difficultati ceterorum maxime obnoxios, quorum primus ad vota spectat, quæ ibidem eduntur, & quibus, obstricta juramenti fide, renuntiat omni dispensationis juri, eademque perinde prospectus ac Monialium vota indispensabiliter declarantur. Spectat alter ad Antilitate eligendæ rationem, si forte duæ tertie suffragiorum partes in unam eandemque personam minime conveniant.

Porro si ea votorum emissio, atque ea renuntiatio ex voti, atque obligationis, quæ cum Deo contrahitur, natura penetur, stat sententia, posse fidem obstringi, ne voti dispensatio petatur, necum certo contracto promissionem in eo contentam votis perfectioni utilitorem esse, quam foret dispensatio. Hæc doctrina est Ricardi de Meda-Villa, S. Antonij, Angeli a Clavafo, Angli, Sylvestri, Navarri, & Bonacina. En Ricardi verba in 4. Sententiarum Dist. 38. artic. 9. 3. in Conclusionem: Quando dispensationem non petere animus votantis utilis est, quam petere, votum de nunquam petendo obligatorum erit. Et in articulo corpore: In casu, in quo utilis esset animi votantis talem dispensationem non petere, obligatus esse: ad non petendum. Principia hæc omnium omnino votorum communia sunt, quippe quæ suscepti perfectionis consilij natura ducuntur. Quod in causa fuit, ut Cælestius III. C. rursus, qui Clerici, vel votantes (b) pronuntiaret non minorem voti simplicis quam solemnem coram Deo obligationem esse. Idem tradidit Cardinalis Bellarminus in Epistola, qua S. Francisco Salefo respondet, a quo per epistolam rogatus, ut sibi apud Pontificem præsto esset, ad eoque obtineret, ut Visitationis Congregatio, quæ eo quidem tempore secularis erat, in Religionem institueretur, idemque permitteretur, ut solemnia vota emitteret, ei auctor est, ne ejus Congregationis statum mutandum curet, declaratque, se, si ejus loco esset, ita facturum; & ex rationibus, quas eidem affert, una est, quod vota simplicia non minus obligant, quam solemnia.

Firmissimo principio nititur doctrina hæc, nempe fidei, quæ proprie perfectionis gratia Deo obstricta est, extra peccatum renuntiare non posse. Itaque Innocentius III. a Petro de Sestino consultus, qui, cum Ecclesiæ Gratianopolitane Regularibus Canonice eo quidem tempore administrate fe nomen daturum vovisset, quod tamen promiserat, non excoctus, Genevensis Episcopus electus fuerat, Cap. Per duas extra de voto, & voti redemptio. Ita graviter pronuntiat: Nos igitur tua discretioni consulimus, ut, si desideras sanare conscientiam, regimen religiosæ Ecclesiæ memoret, de vobis Anathema vota tua, quia, ut subdit Glossa, Dominus exigit oblatam, quod non exigeret offerendum. Neque omittenda est Cardinalis Offensis super verbo: Consulimus, animadvertio, videlicet si Petrus de Sestino consultantis in modum ad Pontificem non accessisset, futurum fuisse, ut, ne dum

(a) Vide Editum spectans ad Jurisdictionem Ecclesiasticam mensis Aprilis ann. 1695. artic. 8. (b) Lib. prim. Epistoliarum hujus Sancti epist. 14. Læmæ Tom. II.

